

**Hur känns det att
se sina nakenbilder
spridda?**

Förberedelser

- Läs materialet "till läraren"
- Läs igenom lektionsplaneringen och se filmen
- Förbered eventuella post-it-lappar, mini-whiteboards eller Mentimeter med börjorna
- Förbered för värderingsövningar

Lektionsplanering

- Förförståelse
- Se filmen
- Arbeta med filmens innehåll
- Vad säger lagen?
- Här kan du få stöd
- Att anmäla
- Extra: arbeta vidare med kortleken

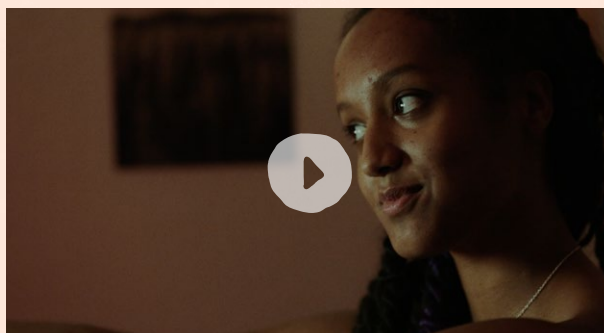
1. Förförståelse

Det här materialet är till för att stötta och ge elever verktyg för att hantera att internet är en naturlig del av livet och en integrerad del av skoldagen. När unga beskriver vad internet betyder för dem blir det tydligt att de inte drar en skarp linje mellan livet offline och online. Elever tillbringar ofta många timmar på exempelvis sociala medier eller spelar onlinespel. Allt är lika levande, lika verkligt. Det är en lavin av intryck som kommer till våra unga, till våra elever.

Att bemästra den genom egna filter, magkänsla och kloka val - det är guld värt.

Innan ni börjar kan du ta upp begreppen *nudes* och *nakenbilder*. Fråga vilket begrepp eleverna har hört mest, eller vilket de föredrar att använda. Finns det kanske en värdering i de olika begreppen? Låt eleverna fundera över om orden är likvärdiga, eller om de kan/ska användas i olika sammanhang.

2. Se film "Hur känns det att få sina nakenbilder spridda?"

3. Arbeta med filmens innehåll

Poängtera att de samtal och diskussioner som ni nu kommer ha tar sin utgångspunkt i filmen och de karaktärer som var med i den. Eleverna behöver inte vid något tillfälle utgå från egna erfarenheter eller upplevelser. Prata om att det här kanske inte rör alla – men att gruppsyck kan ta sig olika uttryck, och på sociala medier eller i spel kan det se ut så som

filmen visar. Låt gärna eleverna komma med egna exempel på hur gruppsyck fungerar och i vilka situationer det är aktuellt.

Till denna lärarhandledning finns en powerpointpresentation där till exempel börjar, frågor och länkar finns inlagda. Använd gärna den parallellt med det stöd du finner i det här dokumentet.

Börjar – arbeta i par eller grupper

Den här övningen kan du välja att genomföra med till exempel post-it-lappar, mini-whiteboards eller kanske vill ni skapa ett gemensamt ordmoln med

Mentimeter? Det går förstås också bra att enbart använda börjorna muntligt som ingångar till temat och samtalet.

Fyll på meningen så att den blir komplett, enligt era tankar

- Att vara överens innebär att...
- Att lita på någon är svårt, men...
- Att alla andra gör det betyder...
- Att leva sig in i hur andra kan känna sig innebär att...
- Gruppsyck kan innebära att...
- Det roligaste på nätet och sociala medier är...
- Det som är jobbigt med nätet och sociala medier är...

Värderingsövningar

Välj den värderingsövning som passar er bäst, eller blanda flera övningar. Fördjupa och diskutera genom att låta några elever berätta varför de valde ett visst alternativ. Låt dem också gärna spinna vidare på varandras tankar och ställa följdfrågor.

Ja och nej-frågor – Låt eleverna använda färger eller skyltar med ja/nej som de håller upp för att svara.

Stå på linje – Låt eleverna placera sig på en rad där ena änden är absolut ja, den andra absolut nej, och gradvis ja/nej som en skala på linjen.

Heta stolen-värderings-övning – Den som håller med ställer sig upp. Den som inte håller med sitter kvar på stolen.

- Borde Sonia ha förstått att Kim skulle dela nakenbilden vidare?
- Man ska aldrig skicka nakenbilder
- Sonia kommer att ha lätt att hitta någon att prata med om det som hänt
- Sonia kommer att polisanmäla Kim
- Kärlek och nakenbilder hör ihop
- Kärlek och nakenbilder hör inte ihop
- Nakenbilder handlar bara om sex
- Nakenbilder handlar om att bli bekräftad och känna sig snygg
- Att sexta är ett sätt att lära känna varandra i en relation
- Man äger alltid sina egna nakenbilder, även de som är skickade till andra
- Den som får nakenbilder har fått ett förtroende från en annan
- Man ska bara skicka nakenbilder där ansiktet inte syns
- Man ska fråga om någon vill ha nakenbilder innan man skickar
- Nakenbilder är ett sätt att visa intresse för någon annan
- Det är alltid bra att komma överens om du får spara nakenbilden innan ni skickar
- Sonia blev kränkt av det som Kim gjorde

Diskutera och fördjupa

- I filmen slutar det med att Sonia går till skolan nästa dag. Prata om hur man ska våga göra det - det finns säkert många som inte törs gå till skolan efter en sådan händelse.
- Skapa ett annat slut - börja med sms-konversationen som de har i sängen. Vad kunde ha sagts/gjorts annorlunda? Hur slutar det då? Lyckligare/bättre/annorlunda/sämre?
- Vad ska Sonia göra nu?

Diskussion

Välj några frågor att diskutera. Låt eleverna först diskutera i par eller grupper, för att sedan presentera det de kommit fram till för hela klassen. Välj om alla elever ska diskutera samma fråga, eller om varje grupp ska få dra varsin fråga att diskutera. Kanske dyker det också upp följdfrågor som ni vill prata vidare om.

Ta upp begreppet *normaliseringsprocess* – att gränserna för vad som anses normalt i en grupp eller ett sammanhang förskjuts. Det kan handla om att "alla andra gör det", eller att någon med tiden upplever till exempel brottsliga beteenden eller våld som det normala.

- Vilken relation har Sonia och Kim?
- Vad finns att läsa mellan raderna i det som visas om deras relation? (att det har gått en tid, att de lärt känna varandra...)
- De talar om sina olika erfarenheter av att sexta. Verkar deras erfarenheter skilja sig åt?
- Finns det något underförstått i deras mess? Vad i så fall?
- Hur kommer det sig att Sonia frågar om Kim vill ha nakenbilder på henne?
- Hur tolkar Sonia Kims reaktion på nakenbilden hon skickar?
- Vad hade du sagt till Kim om du varit hans kompis, och han börjat sprida nakenbilder på Sonia på sociala medier?
- Vilka känslor har Sonia när hon vaknar och märker att Kim har delat hennes nakenbild?
- Vad kommer klasskompisarna att säga till Sonia när hon kommer till skolan?
- Vad händer sedan – om några dagar, en vecka, en månad?
- Vem kan Kim vända sig till för stöd och hjälp?
- Vad kan Kim göra nu? Är det han gjort olagligt?

Vad säger lagen?

Det är olagligt att visa andra en nakenbild som någon skickat till en. Det är olagligt att sprida sådana bilder. Det kan utgöra ett barnpornografibrott. Om de som får nakenbilden dessutom inte vill ha/se nakenbilden kan det också innebära ett sexuellt ofredande. Den som är över 15 år är straffmyndig och kan dömas för olika brott. Den som är straffmyndig och döms för ett brott hamnar i belastningsregistret,

något som i sin tur kan leda till problem, till exempel när man söker vissa typer av jobb. Men barn under 15 år kan också begå brott – även om de inte kan få något straff för dem. För barn under 15 år finns det andra konsekvenser.

Det är alltså olagligt att sprida nakenbilder även om den som gör det själv är ett barn. Det är värt att tänka på för den som funderar på att sprida nakenbilder.

Diskutera

- Är allt olagligt fel?
- Behövs någon ny lag, som passar det samhälle unga lever i?
- Var det någon som gjorde något olagligt, och vad var det i så fall?

ECPAT chattar med unga: om att skicka nakenbilder

Så här kan det se ut när barn och unga chattar med oss. På vår hemsida dittecpat.se/alleman chatten hittar du fler chattar där du kan läsa andras frågor och funderingar – anonyma och med chattarens godkännande. Genom att läsa andras chattar kan du få svar på en egen fundering eller upptäcka något nytt.

Besökare

Jag har fått mina bilder spridda och mamma är sur på mig.

Stödperson

Din mamma är sur på dig för att du har fått dina bilder spridda. Berätta mer om hur det gick till när dina bilder blev spridda.

Besökare

Mitt ex och jag delade bilder med varandra. Han sparade bilderna utan att jag visste om det, fast vi kommit överens om att vi inte skulle spara bilder. Sen så har han visat bilderna för andra och skickat till andra kompisar.

Stödperson

Det låter som att du blivit utsatt för flera olika typer av brott och det går att polisanmäla. Och då blev din mammas sur när du berättade om det här?

Besökare

Hon blev arg, men senare när vi pratade så sa hon att hon var orolig. Men hon är inte bra på att prata om såna här saker. Pappa och min styvmamma är mycket bättre, de var lugna.

Stödperson

Vad bra att du kan prata med din pappa och styvmamma om det här. Tror du att du kan prata med din mamma om hur det blir för dig när hon blir arg och orolig?

Besökare

Ja, jag ska pröva att prata med henne, men det är svårt. Har du något tips på hur jag ska göra?

dittecpat.se/alleman chatten

Här kan du få stöd

Berätta vilka/vilken personal på skolan som "har koll" på sådant här - vem kan/bör elever prata med?

Hur ska du prata med en vuxen när du kanske skäms eller tycker att något är jobbigt? Låt eleverna diskutera hur de kan börja, ta kontakt eller söka stöd.

Berätta att OM eleverna tar kontakt med en vuxen, men upplever att de inte får bra stöd – så ska de inte ge upp. Det

finns alltid någon annan de kan prata med. Diskutera hur en sådan situation kan hanteras. Berätta att det är ditt och andras professionella ansvar som lärare, kurator eller annan skolpersonal att hantera det eleverna berättar. Elever ska känna sig trygga i att de kan få vägledning och stöd. Om du som vuxen själv inte vet hur du ska hjälpa kan du lotsa dem vidare till någon som vet mer.

Ditt ECPAT

På Ditt ECPAT finns artiklar om olika ämnen, exempelvis om vad som är olagligt eller inte, om att skicka eller ta emot nakenbilder, om hur en polisanmälan går till, med mera. Gå in på hemsidan och visa de artiklar som tar upp de områden som tagits upp under lektionen, så att eleverna vet var de kan hitta stöd och hjälp.

WWW.DITTECPAT.SE

ECPAT Föräldrahjälpen

På ECPAT Föräldrahjälpen finns stöd för föräldrar och andra viktiga vuxna i barns närhet. Här finns till exempel information om hur olika appar fungerar, vad som är olagligt och inte samt barns tips och råd till vuxna.

WWW.ECPAT.SE/FORALDRAHJALPEN

Tips på reflektioner att skicka med till eleverna

- Finns det krav på hur en ska vara i ett förhållande?
- Finns det vissa saker en förväntas göra i ett förhållande?
- Vilka olika slags relationer finns det?